

Lamiales

Hluchavkotvaré

SPRACOVALI J. BERTA, L. BERTO VÁ, J. ČÁP, V. FERÁKOVÁ,
K. GOLIAŠOVÁ, J. HOLUB, J. CHRTEK SEN., J. CHRTEK JUN., E. KMEŤOVÁ,
B. KRÍSA, K. MARHOLD, M. PENIAŠTEKOVÁ, V. SKALICKÝ, J. ŠTĚPÁNEK

Verbenaceae J u s s.

Železníkovité

(SPRACOVALI L. BERTO VÁ, J. BERTA)

1. *Verbena L.*

Železník

1. *Verbena officinalis L.*

Železník lekársky

lc.: Tab. 2, fig. 2, p. 30

Verbena officinalis L. Sp. Pl. ed. 1, p. 20, 1753.

Jednoročná až viacročná bylina. Korň rozkonárený, belavý. Byľ tuhá, priama, na báze drevnatá, v hornej časti rozkonárená, štvorhranná, 30–70(–75) cm vysoká, na hranách drsná. Listy protistojné, podlhovasto vajcovité, čiarkovito kopijovité, na báze klinovité, 4–8,5×1–4 cm veľké. Dolné listy drobné, hrubo vrúbkované, na báze zúžené do krátkej stopky; stredné listy kratučko stopkaté, väčšie 3-zárezové, s prostredným úkrojom až 6 cm dlhým, bočné úkrojky čiarkovité, nerovnomerne vrúbkované na báze klinovité, horné listy ± sediace, menšie, menej členené, podlhovasto kopijovité, nerovnomerne vrúbkované alebo až celistvookrajové. Všetky listy matno zelené, najmä na okraji a na žilách, krátko odstávajúco chlpaté, ± drsné. Kvety drobné, vo vrcholových alebo pazušných mnohokvetých, 3–14 cm (v čase plodu až 23 cm) dlhých, žliazkató chlpatých klasoch. Kalich rúrkovitý, 4–5-zubý, ± 2 mm dlhý, husto žliazkató chlpatý. Koruna svetníkovitá, 3–5 mm dlhá, bledofialová, zriedkavejšie biela, rúrka koruny ohnutá s 5-cýpym korunným lemom. Tyčinky dvojmocné, kratšie ako koruna, s krátky-